

LA DOLÇA MENTIDA

EN escampar-se la nova, va haver-hi en tot el poble un gros alderull. Tothom hi deia la seva, coincidint, però, en censurar aquell matrimoni.

La diferència d'edat i, més que res, la diferència, més gran encara, entre la posició social d'ella i la d'ell; la vida desordenada i gairebé misteriosa que an ell se li atribuïa per la fantasia popular i àdhuc una mica d'enveja, fou lo que donà peu a totes les xafarderies. Hi havia qui, més que matrimoni, considerava l'enllaç com una mena de venda, no mancant maliciosos que de la diferència d'edat que es portaven en fessin picarescos auguris per a l'avenir.

Però malgrat tots els comentaris, no era aquell projectat matrimoni res de lo que la gent, amb massa maldat suposava, sinò terme obligat i lògic d'un tendre idil·li en el que s'havien fos en una dues ànimes sadollades d'amor.

En Jordi tendria llavors aquella edat en que els primers cabells blancs fan avinent que la vellesa s'apropa encara que el cor se senti jove. Cansat de córrer món i de disfrutar de la vida com pot gaudir-ne qui disposa de diners per comprar-se tots els goigs que amb diners es compren, tornà al poble, fugint del brujit de les grans ciutats, cercant un viure tranquil i reposat, que li retornés la salut bon xic malmesa per les no interrompudes disbauxes.

Aquella nova vida, quin encís no coneixia encara per no haver-la viscuda mai, va produir en ell un cambi tan gran que va ésser com si tornés a néixer. Va aclimatar-s'hi tant i tant, que oblidà per complert la seva vida d'abans i va consagrar-se en cos i ànima a gaudir-ne totes les delícies; al seu cos afeblit per les inconfessables malalties passades, tornàren poc a poc, les perdudes forces i en recobrar la seva salut trobà un altre goig, encara, en el seu nou viure.

Com va ésser que fixés la vista en aquella xicoteta humil, i en restés enamorat, ni ell tampoc va poguer saber-ho. La veia cada dia i ni menys en feia esment, però sense donar-se'n compte va anar trobant de mica en mica mes agradosa la seva companyia i maquinalement buscava cada dia un pretext qualsevol per a entaular-li conversa, sens sospitar el foc abrasador que anava encenent-se en son cor.

I així passaren dies i més dies i l'Engracieta, aquella xicoteta esbojarrada i riallera de quinze anys, s'anava fent més formosa i gentil i En Jordi continuava jugant-hi paternalment sens donar-se compte de la transformació.

Un jorn, a ultims de Maig, enjoiada la terra amb

les més belles flors, sortiren al camp com moltes altres vegades ho feien.

L'Engracieta sentí enveja, enveja de la terra que lluia amb l'encís de les flors i no volgué ésser menys que ella i en colli moltes, las més belles i oloroses i amb elles teixí una corona que prest passà a auriolar la seva testa, idealitzant sa bellesa, i ompli de flors el seu pit i ompli de flors la seva falda, restant-ne quasi materialment coberta i d'entre aquell davassall de colors en sobresortia son rostre angelical com una flor més i la més bella.

Sentat prop d'ella, sobre l'herba que com expléndida catifa cobria la terra, en Jordi contemplava joïós i feliç a l'Engracieta, tot ajudant-la a apomellar les flors.

De sobte l'Engracieta sospen la seva tasca i rient sorollosament agafa amb les sevas mans el cap d'En Jordi dient-li:

—Tu també has de fer goig. Te, aquesta aquí, aquesta altra aquí... I com si jugués amb una nina, va coronant el seu cap de flors, enredant-les-hi entre els cabells i ell la deixa fer encisat d'aquella innocent entramaliadura.

—Quin goig que fàs—diu l'Engracieta an En Jordi contemplant-lo.—Ara ets maco: et menjarà a petons. Te... te...—I el besava riallera com si beses a un germà, com si beses a una amiga, com si beses a una criatura i En Jordi rebia aquells petons com si fossin d'una germana petita, d'una filla, saborejant-ne tota la seva puresa i innocència.

Y volgué retornar a l'Engracieta aquells petons, purs, innocents, i enllaçant-li el bras pel coll la atragué suaument i aquell petó pur, que anava a fer-li al front, se desvià i anà a florir en els seus llavis, fent enroigir de rubor, per primera volta, aquella cara encisadora.

L'Engracieta baixà els ulls i es posà sèria; En Jordi quedà confós i avergonyit. Aquell petó fou per a ells una revelació de lo que no sospitaven; feu la llum en sos esperits i reparà llavors, En Jordi, que l'Engracieta havia crescut, que no era ja una criatura, que era una dona: la Dona; i l'Engracieta compregué també que havia deixat d'ésser nena i que En Jordi era quelcom més que un company de jocs; que era l'Home; i els dos es donaren compte de que si es buscaven amb força irresistible no era per un frívol sentiment de simpatia sinó per quelcom més gran, més fort; per un amor immens que els havia fet presoners l'un de l'altre.

I tornàren al poble sense dir-se un mot, caminant quasi d'esma, havent deixat abandonades totes les flors. Totes no: que cada un se'n havia amagat dissimuladament una, per a conservar-la com a record d'aquell instant que marcava el començament d'una nova existència.

D'aquell dia ençà cambiaren per complert les seves maneres d'ésser. En Jordi, com si de cop i volta s'haguessin despertat en ell temenses pel pervindre, se dedicà a cuidar les seves hisendes, abandonades fins llavors a mans de majordoms i gens mercenaries i l'Engracieta deixà d'ésser la xicoteta entramaliada d'abans, abandonant les seves caminades pels defores del poble, esdevenint una noia sèria i formal. Desà, amb llàgrimes als ulls, les seves nines i donà l'adeu als seus jocs, i es convertí en cuidadora de sa casa.

Prompte fou notat per tot el poble aquest canvi i es fixà tothom en que l'Engracieta i en Jordi havien deixat d'ésser companys per a ésser promesos i comensaren els comentaris a correr d'orella a orella. Ningú havia fet esment de la guspira que havia abrandat el foc i ara tots s'esforçaven en no volguer veure les flames de l'amor que els arboraven, i buscaven amb malícia i enveja la rao de aquell festeig en causes diferents de les reals, no semblat-los'hi just que el més ric del poble es casés amb una noia com l'Engracieta, tan humil, tan pobre, que si no havia demanat caritat es perque als pobles petits se'n fa però no es capta.

Poc temps trigà a celebrar-se la boda. La cerimònia va fer-se amb tota pompa com corresponia a la posició del nuvi, i els novells esposos, agens per complert a les murmuracions, emprengueren un llarg viatge de noces, emportant-se com a companya que no devia deixar-los, la felicitat que niuava en els seus cors.

En tornar del viatge, l'Engracieta dexà d'ésser per la gent del poble l'Engracieta, per a convertir-se en la senyora Engracieta. I no hi havia adulació en el nou tractament que se li donava puix aquella xicoteta, criada quasi be com una flor silvestre, als pocs mesos de viure la vida de les grans ciutats s'havia convertit en una gran senyora, despertant-se en ella una exquisida feminitat insospitada, que realçava els seus encants físics.

Els novells esposos eren feliços. La flama de l'amor continuava abrandant els seus cors i els dies i els mesos passaven quasi sens que se'n donguessin compte.

Un dia aquella felicitat fou interrompuda: En Jordi inconscientment va destruir-la.

Aquell amor no podia fruitar. Com a càstig a la seva vida passada de vici i disbauxes, es veuria privat per sempre més del goig més gran que hom pot tindre; era una lleвор xorca; no podrien escoltar mai les seves orelles una veu infantil que li digués: «Pare meu», aquests dos mots que valen tot un mon i que omplen tota una vida.

I va comètrer la imprudència de dir-ho a l'Engracieta, destrojant despietadament, sense pensar-ho, la il·lusió mes gran de la seva vida, i des de aquell moment la felicitat s'allunyà d'aquella casa on fins llavors havia fet estada.

En Jordi comprengué massa tard el mal que havia fet i no podia posar-hi remei; i un vel de tristesa cobrí per sempre més el rostre de l'Engracieta a la que mai més veigé ningú riallera. No deixàren, però, d'estimar-se; més el seu amor era trist; era cendra no més d'aquell foc que els abrusà.

Sentia, En Jordi, en la seva consciència, el remordiment del mal fet; anava despertant-se en l'esperit de l'Engracieta un desig de rebelar-se a sufrir el càstig que la naturalesa imposava al seu espós per haver malversat el tresor d'energies que li donà al fer-lo home, sense que ella hi tingués cap culpa.

Com més temps passava més i més creixia en l'Engracieta aquell desig àdhuc contra la seva voluntat i tant gran va arribar a ésser que no pogué resistir-lo i caigué als braços d'un altre home, sens amor, com flor que s'obra per a rebre del primer papelló que passa el polen vivificador.

I el misteri d'una nova vida es feu. En Jordi al dar-se'n compte, no tingué per l'Engracieta ni una paraula de reprotxe, ni sisquera intentà mai demanar-li una explicació; acceptà el fet com a un merescut càstig, pensant que si la dona ve al món amb el deure d'ésser mare ningú te dret a privar-n'hi; i esperà conformat la vinguda al món d'aquell infant que no seria fill seu però que per ser-ho de l'Engracieta l'estimaria amb tota l'ànima.

L'Engracieta, cada dia més trista, s'anava esllanguint, esllanguint, com si aquell ser que duia a les estranyes li anés arrabassant la vida. Morí al donar a llum: al neixer el fill l'ànima fugia del seu cos, com si l'ànima de l'Engracieta fos aquella tendra criatura que, a l'esclatar son primer plor semblava que conegués sa desgracia i plorés per la mare que acabava de perdre.

En Jordi quedà desconhortat: i sols trobava conçol a les seves penes en aquell nen en el que havia concentrat tota la seva estimació, tot el seu cariyo, al que cuidava amorosament, amb delicadeses de mare. Ell vetllava el seu son; ell guià sos primers passos; ell li ensenyà les primeres paraules; ell li dictà les primeres oracions i al sentir-se dir «Pare» se li omplia de goig el cor i li deia «fill meu» amb tota l'ànima, sens volguer recordar-se de que els dos deien mentida; però era una mentida dolça, que no feia mal a ningú, que de tant repetir-la arribà a tenir-la per veritat.

I cada vetlla, al ficar-lo al llit, abans de que l'Angel de la son baixés a cubrir-lo amb ses ales blanques, tendrament, amorosament resaven junts un Pare nostre per l'ànima de la mareta que era al cel; i quantes vegades! sens adonar-se'n, el nen, repetint lo que En Jordi li deia, resava pausadament, mentre els seus ulls s'anaven cloent acàriciats per l'Angel de les ales blanques.

—Mare meva... que estàs en el cel... santificat... sigui el teu nom...

PERE A. SAVÉ.

